

Lieve gemeente,

We weten het allemaal: ondanks al onze goede bedoelingen is er niemand onfeilbaar.

Allemaal maken we fouten.

We stellen mensen teleur, zijn ontrouw aan anderen, negeren of ontkennen hun bestaan en ga zo maar door.

Hoe herkenbaar is daarom het gedeelte uit de Bijbel dat we vandaag gelezen hebben.

Het verhaal over Petrus die Jezus van harte liefheeft, maar die ook weet hoe hij tegenover hem tekort geschoten is.

Toen Jezus gevangen genomen was heeft hij driemaal ontkend hem te kennen.

En nu, het is een wonder, maar Jezus verwijt hem niets.

Integendeel.

Jezus nodigt hem uit en geeft hem een grote verantwoordelijkheid.

Hoed en weid mijn schapen.

Na alles wat Petrus gedaan en vooral nagelaten heeft wordt **hij** aangewezen als herder.

Misschien is dit juist wel omdat Petrus als geen ander weet, hoe lastig het kan zijn vast te houden aan het geloof in Jezus.

Niemand is immers overtuigender dan een ervaringsdeskundige.

Hoeveel is er niet waar wij ons voor schamen?

Of waar we over twijfelen?

We hebben het net in het lied gehoord:

*Kan ik de naam, die mij is toevertrouwd,
ooit nog met opgeheven hoofde dragen?*

Hoeveel vergeving is er mogelijk?

En hebben we allemaal niet heel veel vergeving nodig?

Dit bijzondere gedeelte over de vergeving en over de aanstelling van Petrus tot herder over Gods kudde, staat helemaal aan het einde in het Johannes Evangelie.

Maar er is hier nog meer aan de hand, nl. een stukje kerkpolitiek.

Wanneer we dit Evangelie lezen dan valt op dat er aan het einde in hoofdstuk 20 een slotwoord staat:

In vers 30 en 31: 30 Jezus heeft nog veel meer wondertekenen voor zijn leerlingen gedaan, die niet in dit boek staan, 31 maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.

Einde, denk je dan.

Maar daarna komt er nog een hoofdstuk, waarin beschreven wordt dat Jezus aan zijn leerlingen verschijnt.

Onderzoek heeft uitgewezen dat dit laatste hoofdstuk ook in oude handschriften al voorkwam en dat het dus van oude oorsprong is.

Daardoor is het goed mogelijk dat dit hoofdstuk wel een latere toevoeging is, maar dan een toevoeging die al vrij snel nadat het Evangelie was afgerond, erbij gedaan is.

Blijkbaar meende de schrijver ervan nog iets aan het verhaal te moeten toevoegen om het compleet te maken.

Wat is er aan de hand?

Wanneer het Johannes Evangelie geschreven wordt en met name wanneer dit laatste hoofdstuk geschreven wordt, dan zijn we al een tijd verwijderd van Jezus dood en opstanding.

Ook Petrus is al de marteldood gestorven kun je uit de tekst lezen net als Johannes.

Er zijn al diverse kerken ontstaan en er is in die tijd een zekere vijandigheid tussen de lokale kerk in Efeze, waar het Johannes evangelie ontstaan is en de 'hoofd' kerk, de belangrijke kerk in Rome. In die vijandigheid gaat het er niet om dat het gezag van Petrus, dus van Rome niet erkend wordt, maar het ging erom wie van hen beiden, Petrus of Johannes, degene is geweest, die Jezus het beste had begrepen. Het is alsof men in dit toegevoegde hoofdstuk de kerk van Rome wil uitdagen om de eigenheid van die gemeente in Efeze serieus te nemen.

We hebben een gedeelte van dit laatste hoofdstuk gelezen en hierin vraagt Jezus drie maal aan Petrus of hij hem liefheeft.

Deze drie keer verwijst naar de verloochening van Petrus destijds in het paleis van de hogepriester.

Petrus krijgt hier de kans op eerherstel.

Tot 3x toe moet hij zeggen dat hij Jezus liefheeft.

En dat doet hij: u weet dat ik van u houd.

Het lijkt erop dat hij dan, op dat moment, wordt gewijd tot leider van de kerk.

Hij zal voortaan de herder van de nieuwe gemeente zijn.

En hoe zit het dan met Johannes?

De discipel die Jezus liefhad wordt hij steeds genoemd.

Wat zal zijn rol dan zijn?

Het is net alsof Petrus die vraag ook stelt: en wat gaat er met hem gebeuren?

Jezus antwoordt dan met alweer een mysterie: "Als ik hem wil laten blijven totdat ik kom, wat gaat jou dat aan?"

We zien dat hier op de achtergrond een conflict speelt tussen twee kerken, een conflict over wie de belangrijkste is.

De kerk van Rome, door Petrus gesticht, of de kerk van Efeze, van de gemeente van Johannes.

Deze laatste was immers de discipel die Jezus liefhad.

In het hele evangelie wordt het verschil tussen beide discipelen, Petrus en Johannes, beschreven.

Petrus die steeds wordt afgebeeld als iemand die het allemaal niet zo goed begreep en Johannes die dat juist wel deed.

Nu, in dit laatste hoofdstuk van Johannes wordt dit conflict beslecht.

Petrus en de kerk van Petrus in Rome mogen de leiding krijgen en voorop lopen.

Rome mag de kerkelijke hoofdstad zijn.

Maar ook Johannes, op de achtergrond weliswaar, en zijn gemeente in Efeze zijn van belang.

Johannes blijft de eerste, omdat hij altijd als eerste achter Jezus aanging en als eerste diens boodschap begreep.

En hoe zit het dan met ons, die zoveel eeuwen later dit Evangelie lezen?

Wat kan het Johannes Evangelie voor ons betekenen?

Het is geschreven voor de eerste Christenen, hoe was het met hen, hoe geloofden zij en hoe leden zij?

Maar via hen is het ook voor ons geschreven.

De lotgevallen van de eerste Christenen, wat hen bekleemde en verwarde, die zijn hetzelfde als bij ons.

Het Evangelie is geen historie, geen verslag van feiten die gebeurd zijn.

Het is bedoeld om mensen te bemoedigen en te troosten.

Het verhaal wil iets met ons.

Het wil ons overtuigen, troosten en doen liefhebben.

Het is niet zomaar een boek, maar het wil ons in het verhaal betrekken.

Zo wordt het een verhaal met lagen en verdiepingen.

De eerste laag is wat er gebeurde rond Jezus van Nazareth, in Israël rond het begin van onze jaartelling.

De tweede laag is die van de gemeente van Johannes, die een conflict had met de synagoge in de tijd dat het evangelie geschreven werd en die ook wel eens overhoop lag met andere christelijke gemeenten.

En de derde laag is die van vandaag, de tijd waarin wij leven en dingen meemaken.

Wat er toen gebeurde, dat blijft gebeuren, steeds opnieuw door de eeuwen heen.

Conflicten tussen mensen en tussen mensen aan de macht en hen die onder de voet worden gelopen.

De schrijver heeft het Evangelie geschreven om de mensen van zijn gemeente te sterken en op te beuren en door de eeuwen heen bereiken zijn woorden ook ons.

Om ook ons over de eeuwen heen te helpen geloven.

Om ook ons te helpen, hoeveel fouten we ook maken en hoeveel vergeving we ook nodig hebben, dat we altijd uitgenodigd worden hem te volgen.

Steeds weer opnieuw.

Amen